

I. N. 7.

EXERCITIUM ACADEMICUM

De

SUPPLICIO

CRUCIS.

Cujus

PARTEM PRIOREM,

Ex consensu Ampliss. Facultatis Phil.
in Acad. Aboënsi,

Sub PRÆSIDIO

ADMODUM REVER. atq; AMPLISSIMI
DOMINI

Mag. DANIELIS
JUSLENII,

Sacr. Ling. Professoris Ordinarii,

Publico examini modeste

Submittit

JOHANNES GEZELIUS, L. F.

Ostro Borghænsis,

In Audit. Maximo, die 26. Martii,

MDCCLXXVI.

ABO.E, Excud. Reg. Acad. Typogr.

ERIC FLODSTRÖM.

REVERENDISSIMO IN CHRISTO
PATRI ET DOMINO,
DN. JOHANNI
GEZELIO,

Dioeceseos Borgoënsis EPISCOPO
EMINENTISSIMO,

Ven. Consistorii PRÆSIDI
GRAVISSIMO,

Regii, quod ibidem est, Gymnasilii
& Scholarum EPHORO
ACCURATISSIMO,

MÆCENATI ET PATRONO,

Pio observantiæ Zelo ætatem
suspiciendo.

REVERENDISSIME IN CHRISTO

PATER,

NE mireris, Reverendissime PATER, quod
fœdas quasdam cruces, rudi
penicillo delineatas, cum re-
standæ observantiæ in TE meæ,
tum gratiæ alicujus TUÆ cap-
tandæ causâ, TIBI offerre su-
sti-

stineam. Munus est exiguum,
confiteor, laudeq; & approba-
tione tua vix dignum, minus
ad gratiam & benevolentiam
demerendam aptum. Atta-
men, cum a patre meo caris-
simo, reverentissime comme-
morari solitum recordor, quam
innumera in eum beneficia, lon-
ge supra ejus meritum, a Pa-
tre Tuo, Episcopo quondam
Aboënsium desideratissimo, jam
in cœlis beatissimo, collata sint;
in eam adducor spem & fidu-
ciam, fore, ut Tu etiam, Re-
verentissime PATER, propagi-
nem, etsi vilissimam, stirpis e-
jus, cui incluta familia Tua or-
tum debet, fovere propenso
animo pergas; ideoq; benevo-
lis oculis, serenoq; vultu, quo
Te in clientem vel jam pro-
pendere fidenter auguror, has
flu-

studiorum meorum primitias,
quantumvis tenues, respicias. Id
ipsum vero ut facere digneris,
resq; meas omnes in posterum
TIBI habere velis commendatas,
est, quod, per innatam TIBI hu-
manitatem, humillima mente ro-
go; obsecro TE atq; obtestor.
Quod meum est, pro TUA, Re-
verendissime PATER, nobilissimæq;
Familiaë valetudine diuturna, ac
felicitate perenni, preces ad De-
um fundere calidissimas, nun-
quam intermittam.

REV. NOMINIS TUI

Humillimus Ciliens
JOH. GEZELIUS, L. P.

VIRO

Admodum Rever. atq; Celeberrimo;

DOMINO

Mag. DANIELI JUSLENIO,

Sacr. L. L. PROFESSORI Ordinario,

PASTORI Ecclesiæ Fennicæ Aboënsis.

Vigilantissimo,

PATRONO ET PROMOTORI

submisſe colendo.

Admodum Rever. & Praclariff. VIRO,

DOMINO

Mag. LAURENTIO GEZELIO,

Ecclesiæ Dei, quæ in Wöro colligitur;

PASTORI & PRÆPOSITO

Accuratissimo,

Patenti longe optimo & carissimo, ad ci-

neres usq; summa pietate amando,

venerando.

Admodum Reverendo & Praclarissimo Viro

DOMINO

Mag. FRICO FANTH,

Pastori & Præposito Ecclesiarum

Jacobstad & Wedersöre vigilantissimo,

accuratissimo, avunculi loco, quovis

honore observando.

Amplissimo atq; Consultissimo VIRO,
Dn. JONÆ MOLIN,
Territorii Ostrobothniæ australis Ju-
dici longe Dexterrimo,

PATRONO & BENEFACTORI,
Ob favorem singularem, ætatem colendo.

Admodum Rever. & Præclarissimo VIRO,
DOMINO
Mag. ERICO CAJANO,
Ecclesiæ Cronobyensis Pastori vigi-
lantissimo, vicinique Districtus Præposito
gravissimo, Patrono optimo, quovis
observantiæ cultu prosequendo.

Admodum Reverendo & Clarissimo Viro
DOMINO
Mag. MICHAELI FANTH,
Pastori in Ulpta Helsingorum me-
ritissimo, vigilantissimo, avunculi la-
co maxime honorando.

Plurimo Rer. & Clarissimo
VIRO

Dn. GABRIELI ARRHENIO,
Ecclesiæ, quæ in Nârpis Deo colli-
gitur, Pastori fidelissimo, dignissimo,
Avunculi loco jugiter honorando.

VObis, Patroni, Parens Caris-
sime, & Avunculi, studiorum
has primitias, cum ardentissimis,
pro perpetua incolumitate Vestra,
precibus & votis, ut debui, sacra-
tas esse volui,

VESTR. NOM.

Cultor observantissimus

&

Filius obedientissimus

J. G.

I. N. J.

Variis quidem modis, ingeniosi olim fuerunt gentiles & tyranni, ad exercendam crudelitatem & sævitiam in hostibus & maleficis, suppliciorum tamen omnium, summe ignominiosum & dolorem faciens fuisse supplicium crucis, patet ex iis, quæ de circumstantiis crucifixionis, ab antiquis notata & commemorata exstant. Quocirca summa cum veneratione misericordiæ Divinæ in nos, Salvatorem nostrum, optime de nobis meritum, hanc pœnam sustinuisse, eaque excruciatum & mortuum fuisse recordor, cui propterea gloriam & laudem æternam

A de.

decernimus. Quamobrem mihi in mentem venit, nemini molestum futurum, si exercitii gratia, ut supplicii hujus acerbiter, omne toruræ genus excedentem, ostendam, circumstantias crucifixionis adducere, & supplicium crucis breviter delineare coner. Ad quod propositum antequam memet confero, tuum B L, favorem obnixè peto atque obtestor, velis exiguam hanc meam operam benigniori excipere censura, etsi non singula, quæ, ad materiæ hujus delineationem, desiderarentur, ex antiquitatis adytis eruerè potui, paucorum scriptorum antiquitatis subsidio stipatus.

THES. I.

§. I.

*De Etymologia, & Homonymia,
crucis.*

Vox crucis unde derivata, & cujus sit originis, non satis liquet. Quidam volunt τῷ κρῦον ferire, pulsa-

fare, originem debere; quia feriendo & pullando affiguntur manus & pedes. Alii ad τὸ ἱερίον prope accedere putant; quod etiam crucem significare, patet ex Suida (a), dicente: ἐκρίω ἰσχυροῦ τὸν σωτήρα προσήλωσεν. h. e. *cruci Judei Servatorem affixerunt.* idem hoc circa vocabulum crucis annotantibus Ger. Vossio & Scapula. Verius tamen hoc, ut alia, natales debere statimus vocabulo alicui Hebræo; & quidem inter multa affinia, ceu *שׂרַג* *expulit*, *רָרַג* *occidit*, *רָרַג* *horruit*, *רָרַג* *machinatus est*, *שׂרַג* *surdus fuit*, *שׂרַג* *siluit*, *שׂרַג* *violentia usus est*, maxime nobis convenire videtur *שׂרַג* *tribula*, vel *שׂרַג* *excidium*: nulla enim tribulatio major, nullum acerbius excidium, quam crucifixorum. Græcis dicitur *σταυρός*, *שׂרַג* τὴν εἰς ὕψος στάσιν propter stationem sursum in aëra (b); hinc commodè deducimus sivecum *שׂרַג* *palus* vel *fudes*, veteri dialecto *שׂרַג* dictum, quæ

A a

a a

(a) Suid. ad hoc voc. (b) Lipsius de cruc. lib. 1. c. 4. ex Eustathio

an habebat, cujus loco nunc ð scribimus & pronunciamus. ex latino crux suum *Kreuz* formarunt Germani, nec non Sueci suum *kors*/ antique *kross* (c). Fennis est *Kristi*/ plane ab aliis linguis abiens, nec facile ortum suum monstrans. Opinio nostra est: nihil scivisse Fennos de crucis sive pœna sive forma ante inventum Christianismum; & quia tum Christiani, in baptismo, cruce signabantur, ex voce *christiani* nomen dederunt cruci, initiales *ch* absorbentes, prout duas consonas, initio vocum, non tolerant; ideoque hodiernum *Kristitt*/ dicentes pro eo, qui *Christianus factus est*, vel per baptismum *Christianismo initiatus*. Observandum etiam vocem crucis interdum usurpari in sensu latiori & minus proprio, pro quibusvis doloribus & angoribus; præcipue sensu Theologico: quod & in vernaculis nostris usitatissimum est. Comicis meretrices quoque *crucies* nominari

re.

(c) vide *Kress omåde gamalt ed. a Nob. Peringskröld.*

reperimus (d). Nostri autem instituti nunc est describere crucem in proprio & adstrictiori sensu, quatenus supplicium & interitum in ligno, per affixionem aut alligationem notat.

§. 2.

De Synonymia crucis, & cognatis suppliciorum generibus.

Vocem cruci æquipollentem nullam invenimus, licet cognata sint vocabula, furca, patibulum, gabbula, σκόλοψ: quæ singula, sicut & cetera tormentorum genera, a crucibus, in proprio & stricto sensu, acceptis, disjungenda sunt; longe quippe diversissima erant hæc supplicia, sicut ipsa suppliciorum instrumenta. Ostendit quidem Lipsius (e) post gestatam furcam servos deinde ad eandem affixos. Non tamen putandum, quod sub nomine crucis

ea

(d) Ter. Eun. act. 2. Sc. 3.

(e) Lib. 3. cap. 3. de cruce.

ea propterea comprehendatur. Fur-
 carum diversæ fuerunt species (f),
 quas depingere, nostri non est in-
 stituti; saltem ex incidente dicendum
 est, quod duplici usui adhibitæ sunt;
 interdum ad ignominiam, interdum
 ad pœnam. Ad ignominiam, cum
 eas ferebant, ob culpam aliquam
 ostentui ad risum: ad pœnam, cum
 verberibus & plagis, sub illis, sæpe
 usque ad necem caderentur, & in-
 terdum cæsi in crucem ageren-
 tur. Quæ crucifixio plerumque hoc
 modo fiebat; ut furcam suspende-
 rent, serviente illa pro antenna si-
 ve transverso ligno, ad quod
 affigebantur manus cruciarii (g):
 hinc non male se habet Svetica lo-
 curio, *hänga på förbens träd/ och*
galga. Patibulum enim apud vete-
 res plerumque unum idemque fuis-
 se supplicii instrumentum ac furcæ,
 ostendunt plurimi; quod & inter-
 dum bicornis erat, ut litera V. (b).
 Pa-

(f) *Lips. lib. 3. c. 4.* (g) *Lips. lib. 3. c. 6.*

(h) *Vossii Etymologic. de voce patib.*

Patibulum autem recentius, quod loco crucis introduxisse fertur Constantinus *M.* (i), hodieque usum obtinet, ad suspendium & strangulationem adhibetur; quæ pœna longe alia & mitior est, & habetur, quam supplicium crucis, quia suspensi gula laqueo statim frangitur & comprimitur. Quamquam nec inficiandum est, quod crescentibus sceleribus, in terrorem nequissimorum hominum exasperata quoque fuerit suspendii pœna, ut nec omnibus communi strangulatione celerique morte perire contingerit. Distinguit patibula & crucēs Tacitus (k). Σκόλοψ ξύλον ὀξύ (l) i. e. *acutum lignum*, quo ipso discrimen manifestat; licet Lipsius id inter supplicia crucis recenseat, & crucem simplicem nominet (m); verumtamen, a supplicio crucis proprie dictæ, eum quoque merito removemus; Licet
non

(i) *Vossius ibid.* (k) *Annal.* lib. 14. c. 33.

(l) *Suidas*, vid. *Hom. il. M.* v. 63.

(m) *lib. 1. cap. 6.*

non deffiteamur *σανκτες* etiam penes
 Græcos primitus eosdem fuisse cum
σκόλοψι, quibus homines tamen di-
 verso modo puniebantur, vel affi-
 xione vel infixione, donec ingenio-
 sior, tam in exstraendis supplicii in-
 strumentis, quam suppliciis irrogan-
 dis, accresceret ritus; atque sic crux
 affixos; *σκόλοψ*, quem latine *stipi-
 tem* vel *palum* dixeris, infixos ex-
 ciperet. Ex his longe gravior &
 sævior fuit pœna crucis, quam *σκο-
 λόψεως* seu *impalationis*: quamquam
 etiam ad gravissimum dolorem &
 cruciatum interdum adhibebatur hæc
 pœna; diverso namque modo fie-
 bat infixio. Interdum capite in ter-
 ram verso, stipitem acutum ori in-
 figebant, & sic per medium ho-
 minis transfigebant, ut per poste-
 riora exiret. Interdum per obicœ-
 na infigebant, ut descenderet per in-
 testina & exiret ab ore: his duob⁹ infi-
 gendi modis, mors propinqua erat. Ve-
 rum alius adhuc sævior fuit impala-
 tionis ritus, cum sudem sive stipitem
 acutum, veru similem, dorso tenus in-
 ter

ter cutem & ossa transigerent; quæ
 pœna tardam mortem & vehemen-
 tissimum effecit cruciatum. Retine-
 ri adhuc in *Muscovia* supplicium
 hoc, ex captivitate reduces referunt;
 & creditur omnium tormentorum,
 quæ hoc tempore exercentur, gra-
 vissimum. Hæc breviter adducta,
 quam differat impalatio a supplicio
 crucis, monstrant, utpote quæ infi-
 xione pali in corpus hominis fiebat,
 hæc vero per affixionem membro-
 rum ad lignum compactum; Crus-
 ces quippe duobus lignis fuerunt
 compactæ; quamvis non negandum
 sit, quod, ad arbores simplices af-
 fixi sint malefici, ubi primum in-
 cessit usus suspensionis in crucem,
 quam crucifixionem picturæ vere-
 rum duplici forma nobis sistunt:
Una cum ad arborem, quæ duos ex-
 panlos habuit ramos, hominem, re-
 tortis manibus & ad expanlos istos
 ramos adstrictis, alligarent, pedesq;
 junctim ad inferiorem partem ejus-
 dem arboris implicarent: Altera
 cum

cum nudum eligerent palum, ad cuius summitatem utraque manus clavis aut funibus affigebant sive alligabant, pedesque eodem modo ad interiora ejusdem pali. Atque deinceps ab hac rudi crucifigendi inventione, mox excogitatus est ritus ingeniosior & accuratior.

THES. II.

§. I.

De forma crucium diversa.

Postquam accuratior innotescere cœpit structura crucium, triplici forma eas vulgo fabricatas invenio. Una, cum duo ligna sive pali, inter se obliquabantur, & erecti figuram constituerent literæ X; quæ species crucium dicebatur *decussata*; decussare enim apud Romanos idem fuit, ac per medium secare. Hæc enim ligna erant in medio sibi invicem insecta, ut æqualia essent crura supra intersectionem ac infra. Qui vero huic cruci affigebantur, spe-

speciem ostendebant aquilæ disjun-
ctis pedibus & alis; qualem in in-
signibus Romanorum & Muscovita-
rum conspiciamus, nisi hæc biceps
esset: extendebantur enim brachia
cruciarum ad utrasque summities li-
gnorum, quæ erant supra incisionem,
& pedes ad eas partes, quæ in ter-
ra erant defixæ: medium vero cor-
poris sustinebatur compage, ubi am-
ba ligna erant commissa. In cru-
ce hujus formæ existimant S.
Apostolum Andream martyrium ab-
solvisse, ab eoque denominatione n
obtinuit, quod crux S. Andreæ di-
catur, quemadmodum etiam inge-
nuose observasse comperimus in fa-
stis, Scipionibus Runicis insculptis,
Virum clarissimum Dominum Fre-
dericum Swab. A:o 1708.

§. 2.

Altera forma crucium *Commissa*
dicta est, quæ ex uno conficiebatur
palo recto, cui aliud brevius lignum
ex transverso, in ipso apice pali in-
fere-

ferebatur, ut nulla pars stipitis emi-
 neret supra transversum lignum;
 constituitque figuram literæ T. Hæc
 forma crucis in antiquis penulis
 monachorum cernitur: eandemque
 formam ex Ruffino, qui signum cru-
 cis apud Ægyptios inter notas hie-
 roglyphicas fuisse refert probare co-
 natur Lipsius (u); quamvis incertum
 sit, quanam & qualis illa fuerit lite-
 ra. Censebat quoque beatus Doct.
 Lutherus(o) de signo, quo signari ius-
 sit Deus eos, qui dolebant ob mali-
 tiam & pravitatem ierosolymitano-
 rum. quod fuerit litera T; nempe
 ob similitudinem crucis: quasi eo
 significatum esset, eos servatum iri
 qui sperabant in Christum, pro eo-
 rum salute crucifigendum. Nostra
 etiam Svecana lingua baculos, qui-
 bus, ad sublevandum corpus, utun-
 tur claudicantes, fryctor vocamus;
 quod nomen a cruce descendisse ve-
 ro

(u) *Hist. eccles. lib. 2. c. 29. lib. I. cap. 9.*

(o) *ad Hebr. cap. 9. v. 4. & ceteri, quos
 vide in Pfeiff. Dub. vex. cent. 4. l. 57.*

rosimile est. Præterea apud Lucianum (p) accusatur litera hæc T. quod ejus speciem imitati fuerint tyranni, similique figura cruces fabricarint.

§. 3.

Tertia species *Immissa* fuit, cum aliud transversum lignum immitteretur vel injungeretur in superiorem partem pali; ita tamen, ut ipse palus sive stipes erectus aliquid emeretur supra lignum transversum, eandem constituens figuram, ac ostendit antenna navis ad lummitatem mali elevata. Differt hæc crux a Commissa, solum eminentia ea pali, quæ supereminet antennam: Hæc extremitates habet quatuor, illa tres tantum. Conficiebantur plerumque cruces hæ compactæ ex paratis & manibus aptatis lignis. Interdum tamen cruces commissæ & immissæ in arboribus aridis ramisque sultis exstruebantur, cui transversum solum lignum adfigebant.

His

(p) citante Lipsio cap. 8. lib. 1. de cruce.

His etiam crucibus (commissis scilicet & immixtis) sedile quoddam, seu lignum in medio pali infixum, quo sederet cruciarius, certis in picturis observatum invenio, quod & testatur Irenæus (g). Maxime etiam rationi convenit ejusmodi adminiculum adfuisse, ut eo sustineretur crucifigendus, sine quo, non nisi majori cum molestia & negotio ad crucem erectam elevari atque affigi posset; cum tamen hominem, in staculo illo sedentem & extensas manus præbentem, facillimo negotio, ad crucem stringerent. Præterea, nisi ejusmodi staculum admitteres, credendum est, quod claves, per manus transactæ, cum iis incumberet moles totius corporis, manus funderent, atque sic corpus in terram rueret. Negandum equidem non est, quod aliquando funibus alligati fuerint pedes & manus; potius tamen & sæpius staculo usos fuisse verosimillimum est; siquidem

sine

(g) *adversus hæres. l. 2. c. 42.*

sine dubio, quo facillimo potuerunt modo ejusmodi supplicia exsequerentur. Apponunt alii pro staticulo suppedaneum lignum, cui pedibus instituisse cruciarius terunt. Verum minus necessarium id videtur; frustra enim adesset suppedaneum lignum posito staticulo, & sine hoc parum ad sustentandum corpus prodesset potuit illud, cum nihilominus primum rueret corpus, cum viribus destituerentur pedes, & genua submitterentur. Non tamen meum est, inficiari ire, quod ejusmodi suppedanea ligna aliquando adhibita fuerint eum in finem, ut eo ascenderet & quiesceret cruciarius, dum perfunderentur crucifixione lictores. Vario namque modo, ingenio sunt abusi, circa perfusionem hujus supplicii.

THES. III.

De magnitudine crucium.

Quanta fuerit amplitudo sive altitudo crucium, incertum est, neque

que de ea re certi quidquam constitutum creditur, siquidem nullam, de magnitudine earum, mentionem reliquit vetustas. Sine dubio minores & faciliores fuerunt, quæ ferebantur a cruciariis ad locum supplicii, altiores vero & solidiores in arboribus aridis compactæ. Vulgo tamen observatum invenio, quod crux quo altior eo infamior. Altissimæ cruces ipsis extractæ sunt, in quibus exempla statuenda erant ob facinus aliquod grave & insolitum, quorum odium erat flagrantissimum, ut eo magis dedecori & prolixiori aliis essent spectaculo (r). Sic Justinus (s) refert quod Maleas filium Cartalonem in altissimam crucem, in conspectu urbis suffigi iusserit. Huic sententiæ robur addit suspendium Hamanis (t); & hodierno quoque tempore inter nos vulgaris est ex loquendi consuetudine sententia de eo, qui multorum delicto-

(r) *Kipping. lib. 2. c. 8. de cruce.* (s) *lib.*

18. t. 1. (t) *Est. 7; v. 9.*

lietorum reus censetur: dignus est
 qui altissimo suspendatur patibulo.
 Svet: Han år wård at hänga i
 högsta galga. Daniel Heinsius (u)
 existimat crucem illam, in qua mor-
 tuus est Salvator mundi, altorem
 fuisse, quam illæ, in quibus pende-
 bant latrones: unde, si ita esset,
 conjici potest, quod latronum cru-
 ces non magnæ fuerint, siquidem
 crux Christi, quæ eas altitudine su-
 peravit, non major & gravior erat,
 quam ut ab uno homine, eoque
 verberibus & plagis defatigato &
 deficiente, aliquantisper saltem, ter-
 ri potuerit. Nec certam aliquam
 speciem arborum crucibus destina-
 tam invenimus, sed ex quacunque
 idonea & obvia arbore, sine dis-
 crimine, exstructas: non explana-
 tas & industria elaboratas, nisi quan-
 tum ipsa res postularer, sed rudes
 & inconditas, ut ignominiosum hoc
 supplicium eo magis funestarent.

B

Thes.

(u) in exercit. ap Nonnum p. 515. cit. Kipp.

Ant. Rom. l. 2. c. 9. de cruce.

THES. IV.

De Cruce Christi.

Caussa hac occasionem ministrante, non prætereundum duxi, quod hac postrema forma exstructam fuisse crucem Salvatoris credatur: hoc enim schemate comperimus plerumque picturas & imagines, crucifixionem Christi figurantes, oculis nostris obversari. Sunt qui dicant, id non sine mysterio factum: voluisse nempe Salvatorem mundi in ea cruce pati & mori, cujus quatuor fines & cornua, ad quatuor mundi plagas extenderentur; indigaturus, quod similiter meritum passionis ad totius mundi homines effunderetur. Dictum Pauli (x) rogo ut possitis comprehendere cum omnibus sanctis, quid sit latitudo, longitudo, sublimitas & profundum; huc refert Augustinus, haud scio an satis caute: sic enim commentatur (y): *forſan erat*

(x) Eph. 3. v. 18. (y) in *Explic. Ps.* 103.

erat longitudo a terra surgens, in qua erat corpus fixum: altitudo ab illo innexo ligno sursum quod eminet super antennam: Profundum ubi fixa erat crux. Probabile testimonium de Cruce Christi, peti posse, arbitror, a schematibus, quibus crucem pingere curavit Constantinus M. cui ipse Deus formam crucis in aëre ostendebat, cum adversus Maximum pugnaturus esset. In columnis ejusdem principis (verba sunt Lipsii (x)) quæ nunc in cognomine urbe, crux ejusmodi insculpta videtur. Quam formam etiam armis militum inscribi jussit. Hac figura crucem Domino fuisse paratam, plurimis testimoniis stipatus, asserit Baronius (a), de qua hæc ejus jacent verba: cum eadem a patribus, ut ab Ambrosio aliisque describatur, & ab universa ecclesia antiquis imaginibus sculpta vel picta

(x) Lib. I. Cap. 10.

(a) Annal. Tom. 1. de imp. Tiberii p. 94.

*Et reddatur, de his ambigere, insania
potius quam inscitia adscribendum esse
putamus. Reliqua quæ ad supplicium
crucis attinent, posteriori parte
D. V. exponenda relinquimus.*

Nunc manum de
tabula.

S. D. G.

להאדון איש בינות ודודי טוב
ליוחנן גצלוס
את תהלה חדרי עובשים חופש

שר אורח החלות דודי
כלה לכת את נדחים לטי
הפצתיך את טובים שכלים
ואתה כאשר רוצ מרוצים
תקצה יהיך שלום תאורה
ועקב רב מן רצון יהוה

*Prolixiori animi affectu,
quam calamo, vovet*

ISAACUS PELDAN.

Domino,

Dn. JOHANNI GEZELIO,

**Elegantissimæ, de Crucis Supplicio
Dissertationis, Auctori Dex-
terrimo,**

D*um tua Charta Crucem pingit di-
rosque labores,*

Quos tulit haud uno, non proba

Turba, modo:

*Illius indignos cernis clavosque trabem-
que,*

Qui ferre hac nullo debuit, ecce!

modo.

ERICUS CAJANUS, ER. FIL.

O-Bothniensis.

Frater Carissime,

JOHANNES GEZELI.

Cum cognovi, Te in eo occupatum esse, ut in publicam ederes lucem, elegantem Tuam de Supplicio Crucis dissertationē, nec debui, nec potui, quin gratulandi occasionē, quæ se se offert admodum opportuna, avidissimus arriperem, simulque animi mei hac super re gaudium declararem. Igitur, & Tibi, Frater suavissime, & mihi ex animo gratulor. Tibi quidem hanc collatam in literis operam prorsus laudabilem, vitæ juxta morumque integritatem atque modestiam, impense gratulor. Mihi vero Fratrem gratulor, luculento hocce exemplo, ad literarum me studia, graviter sectanda, excitantem, eoque dulcissimum gaudium omnibus, vel cognatione, vel familiaritate nobiscum junctis, in primis quidem parentibus conferentem; ut sumtum, quos hi semper pro facultatibus faciles Tibi suppeditarunt, nequaquam eos pœnitere possit. Ego Summum
in

in cœlis Numen nunquam non tota mente orabo, velit in posterum, honestis Tuis conatibus Divina sua gratia tam propitius adesse, quam huc usque clementissime adfuit; quo, in Ecclesiæ emolumentum, maturitatem consequaris studiorum; parentum dulcissimorum vora impleas; fructusque ipsemet laborum reportes olim quam uberrimos. Vale! & redamare non desine

Tui Amantissimum

LAUR. GEZELIUM.